

2004. december 15., szerda

ELFOGADOTT SZÖVEGEK**P6_TA(2004)0096****Törökország előrelépése a csatlakozás felé****Az Európai Parlament állásfoglalása a 2004. évi jelentésről és az Európai Bizottság ajánlásáról Törökország csatlakozás felé történő előrelépéséről (COM(2004)0656 — C6-0148/2004 — 2004/2182(INI))***Az Európai Parlament,*

- tekintettel az Európai Bizottság Törökország csatlakozás felé történő előrelépéséről szóló, 2004. október 6-i ajánlására és 2004. évi jelentésére (COM(2004)0656 — C6-0148/2004) ⁽¹⁾,
 - tekintettel 2004. április 1-jei állásfoglalására az Európai Bizottság Törökország csatlakozás felé történő előrelépéséről szóló 2003-as éves jelentéséről ⁽²⁾ és a korábbi, 1987. június 18. és 2004. április 1. között ebben a témában elfogadott állásfoglalásaira,
 - tekintettel az Európai Tanács következtetéseire (Koppenhága 1993. június 21–22., Helsinki 1999. december 10–11., Koppenhága 2002. december 12–13., Thesszaloniki 2003. június 19–20. és Brüsszel 2003. december 12–13.),
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére és a Költségvetési Bizottság véleményére (A6-0063/2004),
- A. mivel a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Törökország kellőképpen teljesíti a koppenhágai politikai kritériumokat, és javasolta a csatlakozási tárgyalások megkezdését,
- B. mivel az Európai Tanács 2002-ben úgy döntött, hogy amennyiben Törökország teljesítené a koppenhágai politikai kritériumokat, az Európai Unió (EU) késedelem nélkül megkezdi a csatlakozási tárgyalásokat,
- C. mivel – különösen a 2002-es választások óta – Törökország a jogalkotás és az intézmények terén jelentős mértékben közeledett az európai normák felé,
- D. mivel a Bizottság jelezte, hogy Törökország lakosságának, méretének, földrajzi helyzetének, gazdasági, biztonsági és katonai lehetőségeinek összetett jellege miatt Törökország csatlakozása a korábbi bővítéskéntől eltérő lesz,
- E. mivel egy demokratikus és gazdaságilag stabil Törökország egész Európa számára lényeges haszonnal járna,
- F. tekintettel az Európai Tanács helsinki és koppenhágai üléseinek következtetéseire, amelyek nyíltan elismerték Törökország politikai akaratát az EU-hoz történő csatlakozásra, és kifejezetten megadták neki a jogot a teljes jogú tagjelölti státuszhoz,
- G. mivel a Bizottság az alábbi három pilléren nyugvó stratégiát javasolja a csatlakozási folyamatot illetően: az első oszlop a törökországi reformfolyamat megerősítésében és támogatásában történő együttműködés; a második a csatlakozási tárgyalások folytatásának bizonyos feltételeiről kormányközi konferencia keretében történő tárgyalások, ahol a döntéseket egyhangúlag hozzák (teljesítménymutatók az egyes fejezetek megnyitására és lezárására; lehetőség hosszú átmeneti időszakokra a munkaerő szabad mozgása, a mezőgazdaság és a strukturális politikák végrehajtása [Kohéziós Alap] tekintetében, lehetőség specifikus megoldások és állandó biztosítékok bevezetésére); és végül az uniós tagállamok és Törökország népeit egymáshoz közelebb hozó, lényegesen erősebb politikai és kulturális párbeszéd,

⁽¹⁾ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P5_TA(2004)0274.

2004. december 15., szerda

- H. mivel a Bizottság nem javasolt időpontot a csatlakozási tárgyalások megkezdésére, ugyanakkor jelezte, hogy a tárgyalási folyamat lezárása nincs naptárhoz kötve és az eredményeit sem lehet előre garantálni,
- I. mivel a Bizottság azt nyilatkozta, hogy a reformfolyamat visszafordíthatatlan jellegét, illetve végrehajtását – különösen az alapvető szabadságok tekintetében – hosszú távon kell igazolni,
- J. mivel a Bizottság azt nyilatkozta, hogy a tárgyalások eredményétől vagy az ezt követő ratifikációs folyamattól függetlenül az EU és Törökország viszonyának biztosítania kell, hogy Törökország továbbra is teljes mértékben kötődjön az európai rendszerekhez,
- K. mivel a Bizottság javasolni fogja a csatlakozási partnerség 2005 tavaszán történő felülvizsgálatát és 2005 végével kezdődően éves rendszerességgel elő fogja terjeszteni a politikai reformok egységesítésére és kiterjesztésére vonatkozó általános áttekintést,
- L. mivel a Bizottság – az Európai Unióról szóló szerződésnek megfelelően – a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok, az alapvető szabadságok, a jogállamiság és a nemzetközi jog elveinek komoly és tartós megsértése esetén a tárgyalások felfüggesztésére vonatkozó javaslatot fog a Tanács elé terjeszteni, mely minősített többséggel szavaz majd erről,
- M. mivel a Bizottság jelezte, hogy az EU-nak még a tárgyalások lezárása előtt meg kell határoznia a 2014. évvel kezdődő időszakra vonatkozó pénzügyi tervét,
- N. mivel az Európai Tanács 2003 júniusában leszögezte hogy „az Uniónak az a képessége, hogy befogadja az új tagokat, miközben fenntartja az európai integráció lendületét, mind az Unió, mind a tagjelölt országok általános érdekének fontos tényezője”,
- O. mivel egy Törökország csatlakozásának hatására vonatkozó bizottsági tanulmány szerint az ország csatlakozása miatt több uniós politika alapvető reformja elengedhetetlen lesz,
- P. mivel a török kormány a török parlamenttel együttműködésben az elmúlt évek során fontos alkotmányügyi és jogalkotási változásokat fogadott el és hajtott végre,
- Q. mivel a csatlakozási tárgyalások megnyitása azt jelentené, hogy a politikai kritériumok teljesültek és az EU képes Törökország befogadására, úgy, hogy közben az európai integráció lendülete nem hagy alább, és mivel az „összes” koppenhágai kritériumnak való megfelelés képezi az Unióhoz való csatlakozás alapját,
- R. mivel az új büntető törvénykönyv és a másodfokú fellebbviteli bíróságokról szóló törvény 2004. szeptember 26-án és a társasági törvény 2004. november 4-én elfogadásra került, a büntető eljárásról szóló, az igazságügyi rendszert létrehozó törvények, illetve a büntetés-végrehajtásra és intézkedésekre vonatkozó törvények még elfogadás előtt állnak,
- S. mivel a két lényeges alkotmányos reformcsomag részeként 2001-ben és 2004-ben életbe léptetett fontos változások ellenére Törökország megtartotta 1982-ben elfogadott alkotmányát,
- T. mivel a katonai kiadások teljes parlamenti ellenőrzését és felügyeletét a gyakorlatban az elfogadott reformok alapján kell majd biztosítani,
- U. mivel 2003-ban és 2004-ben egyaránt százával jelentettek kínzásos eseteket a török kormányzati szervezeteknek és emberi jogi szervezeteknek, illetve 2003 során az uniós tagállamokban több mint 2000, török állampolgárok által benyújtott menedékkérelemnek adtak helyt az EU tagállamaiban,
- V. mivel a Bizottság hangsúlyozza, hogy a jogalkotás és a végrehajtó intézkedések további egységesítésre és további kiterjesztésre szorulnak, különösen az alábbi területeken: zéró tolerancia a kínzás és emberetlen bánásmód elleni küzdelemben, illetve a szólás- és sajtószabadságra, vallásszabadságra, a nők jogaira, a gyermekek jogaira – ideértve a kiskorúak dolgoztatásának tilalmát – és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) előírásaira vonatkozó rendelkezések végrehajtása,

2004. december 15., szerda

- W. mivel egy jelentős reformprogram elfogadása ellenére az oktatási és képzési rendszer továbbra is bizonyos hiányosságokat mutat, és ennélfogva kívánatos az oktatási kínálatot kibővíteni főleg a legelmaradottabb területeken, és növelni az iskolalátogatási részvételt, főleg a lányok körében
- X. mivel a vallásszabadság megerősítése terén Törökországnak folytatnia kell a reformot, hogy haladéktalanul egyenlő elbánást biztosítson az összes vallási közösség és kisebbség számára, beleértve a tulajdonjogok, a jogi státusz, az iskolák és a belső igazgatás, a környezetvédelmi tervezés és a papság képzésének területét,
- Y. mivel a kurd nép a török társadalom jelentős alkotóelemét képezi, és jogait ezért teljes mértékben el kell ismerni;
- Z. mivel az Európai Parlament részéről előzetesen a török hatóságokhoz intézett felszólítások ellenére még mindig nem nyitották meg újra a halki görög ortodox szemináriumot,
- AA. mivel még kifejlesztésre vár a délkeleti országrész helyi lakosságának gazdasági, szociális és kulturális igényeire vonatkozó integrált fejlesztési stratégia, és a délkeleti lakóhelyüket országon belül elhagyni kényszerült személyek hazatérését a faluvédelmi rendszer illetve az anyagi támogatás hiánya korlátozza és akadályozza,
- BB. mivel Törökországnak még végre kell hajtania az Emberi Jogok Európai Bírósága végre nem hajtott ítéleteit, beleértve a Loizidou-ügyben a tulajdonjog helyreállítását és a Bíróságnak a *Ciprus kontra Törökország* ügyben hozott ítéletét,
- CC. mivel Leyla Zaná és munkatársait végre kiengedték a börtönből, ahová ártatlanul vetették őket, és most a kurdoknak török politikai élet fő irányvonalába történő beilleszkedésén munkálkodnak,
- DD. mivel a török és kurd politikai erők, civil szervezetek, vallási szervezetek és előkelő török személyiségek melegen üdvözlik az EU csatlakozási tárgyalások megnyitását abban a reményben, hogy e tárgyalások megindítása elmélyíti és felgyorsítja a törökországi reformfolyamatot,
- EE. mivel a török hatóságok még mindig nem nyitották meg a Törökország és Örményország közötti határt, elszalasztva ezáltal a lehetőséget az Örményországgal való jószomszédi kapcsolatok megalapozására,
- FF. mivel a török hatóságok ugyanúgy nem tettek eleget a többi, örmény ügyekkel kapcsolatos kérésnek, amelyeket a Parlament intézett hozzájuk 1987. június 18-i állásfoglalásában,
- GG. mivel Kelet-Anatóliában, Kars közelében Ani lerombolt örmény templomainak a zarándokok előtti újra megnyitása, Halil Berktaş török történész kiváló munkája a népi társaságokról és a diplomáciai kapcsolatok újra felvétele az Örmény Köztársasággal mind létfontosságú előrelépés, de mivel ezt a folyamatot végig kell vinni a Törökország és Örményország közötti határ újbóli megnyitásáig,
- HH. mivel az átfogó ciprusi kérdés szempontjából a nemzetközi közösséget továbbra is aggasztja, hogy Törökország nem ismeri el a Ciprusi Köztársaságot és hogy Észak-Cipruson több mint 30 000 fős török katonaság állomásozik,
- II. mivel Törökország demokratikus átalakulásának és társadalmi-gazdasági modernizációs programjának folytatása az alábbiakhoz vezethet:
- fontos szerepet tölthet be számos transznacionális ügyben (energiaügy, vízkészletek, közlekedés, határellenőrzés, terrorizmus elleni harc);
 - pozitív hatást gyakorolhat – a vallási fundamentalizmus ellensúlyozásaként – a világi demokratikus államok kialakulására az iszlám világban;
 - pozitív hatást gyakorolhat az EU külpolitikai eredményeire számos szomszédos, potenciálisan instabil régióban, pl. a mediterrán térségben, a Közel-Keleten, a Kaukázusban és Közép-Ázsiában,

2004. december 15., szerda

1. üdvözlí a törökországi politikai reformfolyamatot, valamint az elfogadott és hatályba lépett alkotmányos és jogalkotási változásokat; az Európai Parlament 2003. június 5-i, Törökország csatlakozásra való felkészülésben elért haladásáról szóló állásfoglalásának⁽¹⁾ elfogadása óta e reformok végrehajtásában tett előrelépéseket; mindazonáltal azon a véleményen van, hogy a török hatóságoknak további reformokat kell elfogadniuk és életbe léptetniük, és a jelenlegi reformokat át kell ültetniük a gyakorlatba a politikai kritériumok teljesítése érdekében;
2. üdvözlí a török hatóságok figyelemre méltó erőfeszítéseit Törökországnak az európai normák felé való közelítésében az intézmények és a jogalkotás terén;
3. üdvözlí a pozitív fejleményeket a török gazdaságban, amely különösen a makrogazdasági egyensúlyhiány csökkenésében és a nagyobb növekedési ütemben nyilvánul meg;
4. üdvözlí a török kormány és a török nép által megválasztott képviselők nagy többsége részéről tapasztalható folyamatos komoly törekvést és politikai szándékot az EU-hoz való közeledésre; üdvözlí a választási eredményekben megmutatózó jelentős lakossági támogatást;
5. meglepéssel veszi tudomásul, hogy Törökország az elmúlt néhány évben eleget tett számos, parlamenti állásfoglalásokba is foglalt ajánlásnak és követelménynek, többek között: a halálbüntetés teljes eltörlése, a fontos alapvető jogok és szabadságok kiterjesztése, a Nemzetbiztonsági Tanács szerepének csökkentése és a délkeleti régió szükségállapotának megszüntetése; ezáltal számos ajánlást teljesített a Parlament állásfoglalásaiban foglaltak közül; mindazonáltal sajnálja a polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmánnyal és a gazdasági, szociális és kulturális jogokról szóló nemzetközi egyezségokmánnyal kapcsolatos fenntartásokat;
6. feltétlen támogatását fejezi ki a Törökországban az alapvető jogok és szabadságok védelme és előmozdítása terén működő civil szervezetek és szereplők irányában; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy erősítse meg az együttműködést az ilyen szervezetekkel abban a folyamatban, amelynek során figyelemmel kísérik, hogy Törökország mennyiben felel meg a koppenhágai politikai kritériumoknak;
7. elismeri, hogy a török hatóságok által bevezetett reformok nagyobb cselekvési lehetőséget tettek lehetővé a nem kormányzati szervezetek számára, különösen az emberi jogok védelme tekintetében, és felszólítja a török kormányt, hogy tegyen további erőfeszítéseket annak érdekében, hogy eltörlőljék az emberi jogi aktivisták és szervezetek megfélemlítésének és zaklatásának minden formáját;
8. különösen üdvözlí a büntetőjogi eljárások reformját, amely megerősíti a védelem jogait; mindamelllett úgy véli, hogy az új büntető törvénykönyv 305. cikke – amely bünteti az állítólagos „alapvető nemzeti érdekek veszélyeztetését”, és annak indokolása, amely különösen a Ciprussal és Örményországgal kapcsolatos véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozik – összeegyeztethetetlen az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló 1950. évi európai egyezményvel, ezért annak hatályon kívül helyezését követeli;
9. üdvözlí Leyla Zana és az egykori Demokrácia párti (DEP) munkatársai szabadon bocsátását, és követeli a tisztességes és méltányos perújrafelvételt, valamint az erőszakmentes véleménynyilvánításért Törökországban elítélt és börtönbe zárt személyek haladéktalan szabadon bocsátását;
10. üdvözlí, hogy a török kormány olyan jogi változásokat vezetett be, amelyeknek köszönhetően a magán nyelvoktató központok töröktől eltérő népcsoportok anyanyelvén (kurd, cserkesz, örmény stb. nyelveken) is nyújthatnak oktatást, és amelyeknek köszönhetően más nyelveken is lehet médiaprogramokat sugározni, illetve más nyelveken sugárzó állomások létesülhetnek és működhetnek; felszólítja a török kormányt, hogy szüntesse meg a még fennmaradt korlátozásokat a kisebbségi nyelveken történő műsorsugárzás és oktatás terén;
11. határozottan sürgeti Törökországot, hogy hatékonyan terjessze ki ezeket a jogszabályi módosításokat és végrehajtásukat a nem-muzulmán (görög, örmény, zsidó, asszír) kisebbségeknek szóló oktatásra és a műsorszórásra is;
12. felhívja Törökországot, hogy nagymértékben javítson az etnikai vagy vallási kisebbségekről vallott felfogásán, például az ország kulturális örökségéhez való hozzájárulásuk hangsúlyozásával; különösen azt kéri, hogy a török hatóságok tekintsék úgy ezeket a sajátos hozzájárulásokat – pl. Hasankeyfet, Anit, Zeugmát vagy Aghtamart – mint amelyek alkalmasak arra, hogy az UNESCO világörökség-jegyzékébe felvételre kerüljenek;

⁽¹⁾ HL C 68. E, 2004.3.18., 592. o.

2004. december 15., szerda

13. e tekintetben sürgeti a török kormányt, hogy az olyan nagyszabású projektek, mint a Munzur-völgyi és ilisui gátak építése és a bergamai aranybányászat esetében, ahol a történelmi örökséget és egyedülállóan értékes tájakat veszélyeztetnek, alkalmazza az EU környezetvédelmi és emberi jogi szabványait;
14. sürgeti a török hatóságokat, hogy teljes mértékben valósítsák meg minden szinten és minden formában a „zéró tolerancia” elvet a kínzásos esetek teljes felszámolása érdekében, mivel még mindig érkeznek hasonló esetekről szóló jelentések a török kormányzati szervek és emberi jogi szervezetek részére, és mivel a „zéró tolerancia” elvét nem megfelelően alkalmazzák a gyakorlatban;
15. javasolja a török kormány részére, hogy a büntető eljárási törvény reformja alkalmával helyezze hatályon kívül az összes büntető esetre vonatkozó korlátozás jogállását a peres eljárás megnyitásakor; felszólítja a török igazságügyi rendszert és különösen az ügyészeket, hogy figyeljenek oda az állítólagos kínvallatási esetekre, tekintve, hogy jelenleg csak néhány gyanúsított elkövető ellen folyik bírósági vizsgálat és ügy; felszólítja Törökországot, hogy erősítse meg az ügyészi személyi állományt annak érdekében, hogy eredményeket tudjon elérni;
16. felszólítja a török hatóságokat, hogy ezzel kapcsolatosan jelentősen fokozzák erőfeszítéseiket ennek a megközelítésnek a hatékonyabb alkalmazása érdekében, és felszólítja a török hatóságokat különösen arra, hogy határozottabban lépjenek fel a bűnüldözés alóli mentességek ellen, és hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a rendőrség és a fegyveres erők tagjai magatartásának megváltozása érdekében vezessenek be oktatási programokat, hogy biztosítsák a törvények szigorú betartását;
17. felhívja a török belügyminisztériumot, hogy fogadja el és alkalmazza azt a politikát, mely szerint haladéktalanul és elvi alapon közigazgatási és fegyelmi vizsgálatot indítanak minden olyan rendőrségi tisztviselő ellen, akit kínzással vagy helytelen bánásmóddal vádolnak;
18. felszólítja a török hatóságokat, hogy léptessék hatályba a társasági törvényt, az új büntető törvénykönyvet és a fellebbviteli bíróságokról szóló törvényt, továbbá fogadják el a büntetőeljárásról szóló törvényre vonatkozó határozatot, illetve az igazságügyi rendszert létrehozó és a büntetés-végrehajtással és intézkedésekkel kapcsolatos jogszabályokat;
19. felhívja a török hatóságokat, hogy jelentős mértékben reformálják meg az alapítványokról szóló törvényt, az ezen törvény által érintett jogalanyokkal, pl. a releváns nem kormányzati szervezetekkel és a vallási közösségek széles körével történő – az ilyen törvények esetében szükséges – konzultációt követően;
20. felhívja a Külügyi Bizottságot és annak emberi jogi albizottságát, hogy szigorúan kísérjék figyelemmel a törökországi emberi jogi helyzetet, és különösen a valóságban történő megvalósítást; legfőképpen a kínzásokkal kapcsolatos zéró tolerancia szabályának gyakorlati megvalósítása, a kitelepített személyek nemzetközi ügynökségekkel együttműködésben történő visszatérési folyamata, a nők elleni erőszak megszüntetésével kapcsolatos kampány és törvény megvalósítása, a kisebbségi jogok védelmével és előmozdításával kapcsolatos kérdések, a vallásszabadság, a szólás- és sajtószabadság, valamint a szakszervezetek szabadsága tekintetében;
21. megismétli azon felhívását, miszerint meg kell reformálni a választási rendszert azáltal, hogy csökkenteni kell a tíz százalékos küszöbértéket, biztosítva ezáltal a politikai erők – elsősorban a kurd pártok – szélesebb képviselését a nagy nemzeti gyűlésben;
22. aggódalmát fejezi ki a DEHAP-per és a párt feloszlásának veszélye miatt; felhívja a török hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a vélemény nyilvánítás szabadságát, valamint az olyan demokratikus politikai pártok szervezeteinek jogát, mint a DEHAP;
23. úgy véli, hogy egy új alkotmány készítése nem más, mint az uniós tagság megkövetelte változások alapvető sajátosságairól szóló elmélyült és valószínűleg szükséges megfontolás, és megjegyzi, hogy egy korszerű alkotmány alapot szolgáltat a török állam modernizálásához;
24. ismételtlen megjegyzi, hogy folytatni kell az erőfeszítést egy kompetens és független igazságszolgáltatás felállítása érdekében, és felszólítja a török hatóságokat annak biztosítására, hogy a jogalkotás szintjén végbemenő valamennyi változás kerüljön gyorsan végrehajtásra – különös tekintettel az emberi jogok védelmére – és vezessen a magatartás megváltozásához az igazságszolgáltatás minden szintjén;
25. felhívja a török kormányt, hogy reformálja meg a jelenlegi ellenőrző szolgálatokat azáltal, hogy független ellenőrző szolgálatoknak adja a feladatokat, amelyeknek megfelelő forrásokat kell biztosítani a hatékony működéshez Törökország minden régiójában, és hogy hatalmazza fel őket arra, hogy – szoros együttműködésben a független török emberi jogi nem kormányzati szervezetekkel – bármely időpontban megvizsgálhassanak rendőrségi fogvatartási létesítményeket;

2004. december 15., szerda

26. feltétel nélküli támogatását fejezi ki a Törökországban működő civil társadalmi szervezetek és szereplők felé, melyek az alapvető szabadságok védelme és előmozdítása érdekében tevékenykednek;
27. felszólítja a török hatóságokat, hogy lendületesen folytassák a küzdelmet a politikai, gazdasági és társadalmi életet még mindig komoly mértékben átható korrupció ellen; üdvözli a török hatóságok korrupció ellen tett erőfeszítéseit, beleértve az OECD vesztegetésellenes egyezményének és az ENSZ korrupció elleni egyezményének ratifikálását, valamint az Európa Tanács korrupcióellenes államok csoportjában (GRECO) való tagságot;
28. üdvözli azon reformokat, melyek megerősítik a nemek egyenlőségének alapelvét, és felhívja a figyelmet arra a fejlődésre, mely a nők jogainak érvényesítése érdekében történt az új büntető törvénykönyvben, de megismétli aggodalmát, hogy a családon belüli erőszak és egyéb, nők elleni erőszakos cselekedetek még mindig széles körben elterjedtek, különösen az ország elmaradott és mezőgazdasági jellegű területein, és sürgeti a török hatóságokat, hogy biztosítsanak teljes körű jogi védelmet és bírósági, valamint gazdasági segítséget az áldozatok számára, továbbá menedéket és hasonló létesítményeket, és hogy támogassák azon nem kormányzati szervezeteket, amelyek az ilyen menedékeket és hasonló létesítményeket biztosítanak; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa az ilyen törekvéseket az EU támogatási programjaiban; felhívja a török hatóságokat, hogy indítsanak programokat a női írástudatlanság felszámolására;
29. felhívja a török hatóságokat, hogy a törökországi nők jogairól folyamatos párbeszédet folytassanak az Európai Parlamenttel, és e tekintetben legyenek figyelemmel a törökországi nők társadalmi, gazdasági és politikai életben betöltött szerepéről szóló, az Európai Parlament által 2005-ben megtárgyalandó állásfoglalásra;
30. üdvözli a tényt, hogy a török hatóságok megváltoztatták a büntető törvénykönyvet a becsület által motivált bűncselekmények iránt engedékeny megközelítést képviselő összes jogi rendelkezés hatályon kívül helyezésével; mindazonáltal hangsúlyozza, hogy olyan feltételeket kell teremteni, melyek mellett az egyéneknek lehetőségük van teljes biztonságban, bizalmasan bejelentést tenni az ilyen gyakorlatról a hatóságok számára, illetve, hogy szükség van a becsületből elkövetett bűncselekmények megfelelő kivizsgálására és eljárás alá vonására;
31. sürgeti az összes érintett felet, hogy haladéktalanul fejezzék be a vizálykodást az ország délkeleti részében; felkéri a török kormányt, hogy tegyen aktívabb lépéseket az azon kurd erőekkel való megbékélésre, amelyek úgy döntöttek, hogy lemondanak a fegyverhasználatról;
32. felhívja a török hatóságokat, hogy lépjenek fel annak biztosítása érdekében, hogy azon nők, akiknek az alap- vagy középfokú oktatáshoz való szabad hozzáférése a családjukból vagy kulturális környezetükből fakadóan akadályba ütközik, teljes mértékben gyakorolhassák az oktatáshoz való jogaikat;
33. hangsúlyozza, hogy délkeleti területen mind a biztonság, mind pedig az alapvető jogok tiszteletben tartása terén javult az általános helyzet 1999 óta; felhívja a török kormányt tervek kidolgozására, hogy délkeleten lehetővé váljon a visszatérés saját falvaikba és városaikba azok számára, akik ezt szeretnék, és hogy megfelelően kezelje a falusi őrszolgálati rendszer által okozott problémákat; sürgeti Törökországot, hogy fegyverezze le a falusi őrszolgálatokat és oszlassa fel a falusi őrszolgálati rendszert; felhívja Törökországot, hogy működjön együtt szorosan az olyan nemzetközi szervezetekkel, mint az Egyesült Nemzetek, az EU és az Európa Tanács, annak érdekében, hogy támogassa és felgyorsítsa az országon belül kitelepített személyek visszatérését az ENSZ országon belüli kitelepítésekkel kapcsolatos irányelveinek megfelelően; és sürgeti a hatóságokat, hogy fejlesszenek ki integrált regionális fejlesztési koncepciót a délkeleti terület mint régió gazdasági fejlesztésére, valamint mozdítsa elő a társadalom átfogó modernizációját;
34. felhívja Törökországot, hogy szüntesse meg a menekültek jogállásáról szóló 1951. évi genfi egyezményrel kapcsolatos területi fenntartásokat;
35. felhívja a török hatóságokat, hogy alkalmazzák az ILO szakszervezeti jogi előírásait és alkossanak további jogszabályokat a gyermekmunka betiltása érdekében;
36. felhívja a török kormányt, hogy szüntesse meg a szakszervezetek önszerveződésének valamennyi akadályát, és hogy mozdítsa elő az egyesülési szabadságot azáltal, hogy hatályon kívül helyezi az új szervezetek létrehozásának előzetes kormány általi engedélyhez kötését; valamint hogy egyengesse a valódi társadalmi párbeszédnek mint a gazdasági és társadalmi modell egyik alappillérenek kialakulása felé vezető utat;
37. felszólítja a török kormányt, hogy a folyamatban levő reformok útján tovább korlátozza a hadsereg politikai hatalmát;

2004. december 15., szerda

38. üdvözlí, hogy a nemzetközi jognak a nemzeti joggal szembeni elsőbbségéről szóló elv a török alkotmányban rögzítésre került az emberi jogokról szóló európai egyezmény tekintetében, és felhívja a török hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben annak minden rendelkezését, valamint haladéktalanul hajtsák végre az Emberi Jogok Európai Bírósága még végrehajtásra váró határozatait;

39. felhívja Törökországot, hogy segítse elő a megbékélést az örmény néppel azáltal, hogy elismeri az örmények ellen elkövetett népirtást az Európai Parlament Törökország tagjelölti státuszával kapcsolatos korábbi állásfoglalásaiban megállapítottak szerint (1987. június 18. és 2004. április 1. között);

40. úgy véli, hogy Törökország és Örményország kormányának folytatniuk kell megbékélési folyamatukat – esetleg független szakértőkből álló kétoldalú bizottság segítségével – a múlt tragikus tapasztalatainak való határozott túllépés érdekében, és kéri a török kormányt, hogy mielőbb nyissa meg újra az Örményországgal közös határt;

41. felkéri a Bizottságot és a Tanácsot arra, hogy hívják fel a török hatóságokat az 1915-ös örmény népirtás történelmi tényének hivatalos elismerésére, valamint a Törökország és Örményország közötti határok minél rövidebb időn belüli megnyitására az Európai Parlament által 1987 és 2004 között elfogadott állásfoglalásoknak megfelelően,

42. a regionális stabilitás javításának folytatása vonatkozásában és a szomszédaival való jobb viszony kialakítása érdekében kéri Törökországot, hogy legyen érzékenyebb ezen országok vízigényeire, különösen tekintettel az alsó-mezopotámiai mocsárvidékre Irakban és Iránban, ahol a vízfolyások hozamát jelentős mértékben csökkentette az Atatürk gát megépítése; kéri Törökországot munkacsoportok létrehozására szomszédaival – beleértve Szíriát – hogy biztosítható legyen a jogos és igazságos vízmegosztás a Törökország területén eredő folyók esetében;

43. megismétli a török hatóságokhoz intézett felhívását, hogy azonnali hatállyal szüntessék meg a vallási kisebbségeket és közösségeket sújtó összes hátrányos megkülönböztetést és nehézséget, beleértve a tulajdonjogok területét, a jogi státuszt, az iskolákat és a belső gazdálkodást, a környezetvédelmi tervezés szabályait és a klérus képzését, és a megvalósítás első egyértelmű jeleként kéri a görög ortodox halki szeminárium azonnali megnyitását és az ökumenikus patriarchátus egyházi cím nyilvános használatát; felhívja Törökországot, hogy – figyelemmel a jelenlegi nehézségekre – az Emberi Jogok Európai Bírósága vonatkozó esetjogának megfelelően járjon el; felszólít az alevitek elismerésére és védelmére, beleértve a Cem házak vallási központként történő elismerését, és felszólít a vallásoktatás önkéntessé tételére, és arra, hogy ez ne csak a szunnita vallásra terjedjen ki; felszólít a Törökországban lévő összes keresztény kisebbség és közösség (pl. az isztambuli, imvroszi és tenedoszi görögök) alapvető jogainak védelmére;

44. a ciprusi török közösség demokratikus akarátának elismerése mellett sajnálja, hogy a közösség nem tudott megoldásra jutni, és felszólítja a török hatóságokat, hogy tartsák fenn konstruktív hozzáállásukat a ciprusi kérdés rendezésével kapcsolatban, amelynek méltányos megoldáshoz kell vezetni, és amely megoldást az Annan-terv és az EU alapját képező elvek alapján kell elérni, a csapatok vonatkozó ENSZ határozatoknak megfelelő mielőbbi, meghatározott menetrend szerinti kivonása érdekében; úgy véli hogy a török csapatok ilyen kivonása jelenti a szükséges előrelépést a feszültség további csökkentése, a felek közötti párbeszéd folytatása és a tartós megoldás kialakítása érdekében; felhívja a török hatóságokat a Ciprusi Köztársaság elismerésére; felhívja a török hatóságok figyelmét arra, hogy a vonatkozó tárgyalások kormányközi tárgyalások egyrészt Törökország, másrészt az EU 25 tagállama között, márpedig a Ciprusi Köztársaság a tagállamok közé tartozik; a tárgyalások megkezdése így nyilvánvalóan feltételezi Ciprus Törökország általi elismerését;

45. felkéri a Tanácsot, hogy teljesítse ígéreteit és vessen véget a ciprusi török közösség elszigeteltségének; elvárja a gazdasági támogatásra és a sziget északi részével folytatott kereskedelemre vonatkozó két rendelet gyors elfogadását;

46. emlékezteti a török hatóságokat arra, hogy az ENSZ Alapokmányának és a vonatkozó szerződéseknek megfelelően rendeznie kell a szomszédos országokkal fennálló vitáit; továbbá emlékezteti a török hatóságokat a csatlakozási folyamat jószomszédi viszonyokra gyakorolt hatására és a fenyegetésektől és a feszültségkeltő katonai tevékenységektől való tartózkodásra; a helsinki Európai Tanács következtetéseiben megállapítottak szerint a rendezés elmulasztása esetén a fennálló határmegállapítási ügyeket a végleges megállapítás céljából a Nemzetközi Bíróság elé kell vinni; arra is felkéri a török hatóságokat, hogy töröljék el a ciprusi zászló alatt közlekedő és az EU valamely tagállamával kereskedelmi viszonyban álló hajókra vonatkozó összes korlátozást;

2004. december 15., szerda

47. felszólítja a Bizottságot, hogy valamennyi szükséges politikai reformot vegyen fel a módosított csatlakozási partnerségi dokumentumba és hangsúlyozza a módosított csatlakozási partnerségi dokumentumon alapuló folyamatos és hatékony, Törökország igényeihez a koppenhágai kritériumok szerint a lehető legnagyobb mértékben alkalmazott közösségi támogatás szükségességét;
48. kéri a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy hozzák meg az összes szükséges intézkedést, amelyek az európai alkotmány hatályba lépéséhez szükségesek, hogy ezáltal az EU teljesíteni tudja zavartalan működésének alapfeltételeit és fokozni tudja az új tagállamok felvételéhez szükséges kapacitását;
49. üdvözli a Bizottság ajánlását a jogi reformok megvalósításának figyelemmel követésére, a szabadság, demokrácia, emberi jogok, az alapvető szabadságok és a jogállamiság elveinek tiszteletben tartására vonatkozóan, és üdvözli – az Európai Unióról szóló szerződéssel és az európai alkotmánnyal összhangban – a Bizottság kötelezettségvállalását, hogy a szóban forgó alapelvek komoly és folyamatos megsértése esetén a tárgyalások felfüggesztését fogja ajánlani; sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy erről konzultáljon a Parlamenttel;
50. emlékeztet az Európai Tanács 1993. június 21–22-i következtetéseire, melyek megállapították az uniós tagság koppenhágai kritériumait; felhívja az Európai Tanácsot, hogy a Törökországgal megkezdendő tárgyalásokról szóló határozatában jelentse ki, hogy az Uniónak Törökország tagként történő befogadására vonatkozó kapacitása az európai integráció lendületének fenntartása mellett fontos csatlakozási kritérium mind az Unió, mind a csatlakozni kívánó országok általános érdekei szempontjából;
51. ösztönzi a török hatóságokat, hogy folytassák a reformokat, melyeket az emberi jogok védelmére szolgáló mechanizmusok megerősítése érdekében terveztek meg, ide tartozik például az a lehetőség, hogy a polgárok egy független szervezethez panaszt nyújthatnak be; e tekintetben az ombudsman intézményének a közeljövőben történő létrehozását fontosnak tartja;
52. hangsúlyozza ezzel kapcsolatban a bírósági tisztviselők és bírák csere- és képzési programjainak, valamint a bírósági tisztviselők és bírák közösségi jogról szóló szimpóziumokon való részvételének fontosságát, melyek szervezésébe Törökország az EU-val és egyes tagállamokkal, valamint az Európa Tanáccsal együttműködésben már belekezdett;
53. érdeklődéssel figyeli a gazdasági kritériumok terén elért előrehaladást, különösen azt, hogy Törökország eleget tesz a közösségi vívmányoknak az energia, az iparpolitika, a kutatás és a távközlés területén; ugyanakkor úgy ítéli meg, hogy ez a különböző területeken egyenetlenül valósult meg, ami legalább négy reformot tesz szükségessé: a vívmányok végrehajtásához és érvényre juttatásához szükséges megnövelt igazgatási képességeket, az állami támogatások felügyeletével foglalkozó, független hatóságot, a tudomány és kutatás forrásainak megnövelését, mivel Törökország képességei továbbra is korlátozottak a kiadások GDP-ben betöltött százalékos arányának alacsony szintje miatt, továbbá a távközlési ágazat jogi kereteinek felülvizsgálatát a nagy és erős vállalatok uralta piaci szerkezet megváltoztatása érdekében;
54. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy készítsenek évente ellenőrzést a hatástanulmánnyal kapcsolatban, és folytassanak egyéb, releváns vizsgálatokat Törökország lehetséges csatlakozásával kapcsolatban, beleértve az uniós politikák szükséges reformjait, és következtetéseiket terjesszék be az Európai Parlamentnek, valamint a tagállamok nemzeti parlamentjeinek;
55. kiemeli, hogy Törökország csak úgy tudja a reformfolyamat visszafordíthatatlanságát biztosítani és az EU közvéleményét magának megnyerni, ha a reformfolyamat folytatása és eltökélt megvalósítása útján bebizonyítja, hogy készen áll az uniós értékek átvételére, továbbá elvárja a Bizottságtól és a Tanácstól, hogy ennek a célnak az elérését tényekkel támasszák alá;
56. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy e tekintetben évente jelentésben közölje az Európai Parlamenttel és az EU tagállamok nemzeti parlamentjeivel, hogy Törökország előrelépése valóban megfelel-e a politikai kritériumnak, és ugyanebben a jelentésben tüntesse fel az abban az évben jelentett kínzásos esetek, illetve az uniós tagállamok által az adott év folyamán befogadott török állampolgárságú menedékkérők számát is;
57. sürgeti a Bizottságot, hogy a csatlakozási tárgyalások megkezdése után, a személyi szabadság, demokrácia, emberi jogok, alapvető szabadságok és a jogállamiság elveinek komoly és tartós megsértése esetén – az Európai Parlamenttel folytatott konzultáció után – javasolja a tárgyalások felfüggesztését az Európai Unióról szóló szerződéssel összhangban;

2004. december 15., szerda

58. megjegyzi, hogy a Törökországgal folytatandó tárgyalásokat csak az EU 2014. évvel kezdődő időszakra érvényes pénzügyi tervének elkészítése után lehet lezárni;
59. megjegyzi, hogy Törökország csatlakozásának a költségvetésre gyakorolt hatását csak akkor lehet teljesen kiértékelni, amikor a Törökországgal való pénzügyi tárgyalások paramétereit a 2014-et követő pénzügyi tervek tekintetében már meghatározták;
60. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a hosszú átmeneti időszakokról való megállapodásra, a strukturális politikák és a mezőgazdaság területén alkalmazott specifikus megoldásokra, és a munkaerő szabad mozgásával kapcsolatos, a csatlakozási megállapodásban alkalmazandó védőrendszerre vonatkozó ajánlásainak nem szabad negatív hatással lenniük Törökország azon törekvéseire, hogy a közösségi vívmányokhoz felzárkózzék;
61. a koppenhágai kritériumok részeként az Európai Unió felvevőképességét előfeltételnek tartja, és ezért úgy véli, hogy az Európai Uniónak a maga részéről politikailag és intézményileg reformképesnek kell lennie;
62. hangsúlyozza az uniós polgárok lehetséges csatlakozási megállapodással kapcsolatos véleményének fontosságát; ezért sürgeti a török kormányt és a Bizottságot, hogy a harmadik pillér értelmében kezdjenek az EU és Törökország polgárait tájékoztató kampányba csereprogramok és olyan nyilvános események segítségével, amelyek növelik az integrációs folyamat ismertségét és elősegítik a kölcsönös megértést; konkrét intézkedési javaslatokat vár a Bizottságtól ennek a folyamatnak a hatékony támogatása és az uniós és török társadalom közötti politikai és kulturális párbeszéd elmélyítésének előmozdítása érdekében; hangsúlyozza, hogy Törökország uniós kritériumokhoz való közelítésének folyamatát tisztességes és átlátható módon kell biztosítani;
63. hangsúlyozza, hogy a tárgyalások megkezdése egy hosszantartó folyamat kezdőpontja lesz, amelynek a vége nincs előre meghatározva, és ami nem vezet automatikusan és *a priori* csatlakozáshoz; hangsúlyozza azonban, hogy a tárgyalások célja Törökország uniós tagsága, mindazonáltal ezen törekvés megvalósítása mind a két fél erőfeszítésén fog múlni; a csatlakozás tehát nem automatikus következménye a tárgyalások megkezdésének;
64. azon a véleményen van, hogy a lehetséges csatlakozás fényében a török hatóságokon múlik, hogy hosszú távon igazolják: a folytatandó és végrehajtandó reformfolyamat mélyreható és visszafordíthatatlan és hogy az ország valóban megfelel a koppenhágai kritériumoknak;
65. felhívja a török hatóságokat, hogy megkötések nélkül segítsék elő az Európai Parlament gyakori látogatásait és a Parlammal folytatott párbeszédet;
66. úgy ítéli meg, hogy függetlenül attól, hogy a csatlakozási tárgyalások sikerrel zárulnak-e vagy sem, az Unió és Törökország között olyan viszonyt kell fenntartani, amely biztosítja, hogy Törökország továbbra is teljes mértékben az európai struktúrákhoz kötődjön;
67. úgy ítéli meg, hogy a csatlakozási tárgyalások megkezdése ajánlott, amennyiben megállapodásra jutnak az alábbiakban:
- a tárgyalások első szakaszában kiemelten kell kezelni a politikai kritériumok teljesítését; ezért a miniszteri szintű tárgyalások napirendje a politikai kritériumok teljesítésének értékelésével fog kezdődni, különösen az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok terén mind elméletben, mind gyakorlatban, egy-szersmind lehetőséget teremtve arra, hogy más fejezeteket is felvegyenek a tárgyalások napirendjébe,
 - a Bizottság követelményeinek megfelelően még hat hátralévő fontos jogszabályt kell elfogadni és hatályba léptetni a tárgyalások megkezdése előtt;
 - a Bizottság által az alapos ellenőrzés biztosítása érdekében megkívánt összes mechanizmus, az intenzív politikai párbeszéd és szükség esetén a tárgyalások felfüggesztésének lehetősége teljes mértékben érvényesül;
68. tekintettel a Bizottság jelentésében körvonalazott általános előrelépésre és ennek az állásfoglalásnak a rendelkezéseire, felhívja az Európai Tanácsot, hogy indokolatlan késedelem nélkül kezdje meg a tárgyalásokat Törökországgal;
69. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európa Tanács főtítkárnak, az Emberi Jogok Európai Bírósága elnökének, illetve Törökország kormányának és parlamentjének.